

પારંગત (એમ.એ.)
અર્થશાસ્ત્ર

અભ્યાસક્રમ (સત્ર-1થી 4)

મહાદેવ સમાજસેવા મહાવિદ્યાલય
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.

વિષય: અર્થશાસ્ત્ર (પારંગત)

સત્ર ૧	ક્રમ પાઠ્યક્રમનું નામ	ગુણભાર		ક્રેડિટ
		બાહ્ય	આંતરિક	
	૧. એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 1	૮૦	૨૦	૪
	૨. સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 1	૮૦	૨૦	૪
	૩. અર્થશાસ્ત્રમાં પરિમાણાત્મક પદ્ધતિ - 1	૮૦	૨૦	૪
	૪. ભારતીય આર્થિક નીતિ - 1	૮૦	૨૦	૪
	૫. આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસના સિદ્ધાંતો	૮૦	૨૦	૪
	ઉદ્યોગ			૨
	પદયાત્રા			૨
સત્ર ૨				
	૬. એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર -૨	૮૦	૨૦	૪
	૭. સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - ૨	૮૦	૨૦	૪
	૮. અર્થશાસ્ત્રમાં પરિમાણાત્મક પદ્ધતિ - ૨	૮૦	૨૦	૪
	૯. ભારતીય આર્થિક નીતિ - ૨	૮૦	૨૦	૪
	૧૦. વિકસતા દેશોનું અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
	ઉદ્યોગ			૨
સત્ર ૩				
	૧૧. આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંત	૮૦	૨૦	૪
	૧૨. પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
	૧૩. ગ્રામ અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો—1	૮૦	૨૦	૪
	૧૪. જાહેર અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
	૧૫. આર્થિક વિચારોનો ઇતિહાસ (વૈકલ્પિક)	૮૦	૨૦	૪
	૧૫. સ્વાસ્થ્યનું અર્થશાસ્ત્ર (વૈકલ્પિક)	૮૦	૨૦	૪
	ઉદ્યોગ			૨
	પદયાત્રા			૨
સત્ર ૪				
	૧૬. આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય વ્યવસ્થા	૮૦	૨૦	૪
	૧૭. કુદરતી સંસાધનોનું અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
	૧૮. ગ્રામઅર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો - 2	૮૦	૨૦	૪
	૧૯. ગાંધીના આર્થિક વિચારો	૮૦	૨૦	૪
	૨૦. સંશોધન પ્રકલ્પ	૮૦	૨૦	૪
	ઉદ્યોગ			2

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ

વિષય : અર્થશાસ્ત્ર (પારંગત)

સત્ર ૧

ક્રમ	પાઠ્યક્રમનું નામ	ગુણભાર		કેડિટ
		બાહ્ય	આંતરિક	
૧.	એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 1	૮૦	૨૦	૪
૨.	સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 1	૮૦	૨૦	૪
૩.	અર્થશાસ્ત્રમાં પરિમાણાત્મક પદ્ધતિ - 1	૮૦	૨૦	૪
૪.	ભારતીય આર્થિક નીતિ - 1	૮૦	૨૦	૪
૫.	આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસના સિદ્ધાંતો	૮૦	૨૦	૪
	• ઉદ્યોગ			૨
	• પદયાત્રા			૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર-1) (જૂથ-A)

આધાર વિષય : 1 એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 1

(ક્રેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. વ્યક્તિ, પેઢી અને બજારની આર્થિક વર્તણૂક તથા વિવિધ આર્થિક ઘટક વચ્ચેના આંતર સંબંધની જાણકારી
2. ગ્રાહકની વર્તણૂક તથા માંગ વિષય તથા ખર્ચ સિદ્ધાંત અને બજારમાં મૂલ્ય નિર્ધારણનો અભ્યાસ કરવો.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1 અર્થશાસ્ત્ર અભ્યાસની રીતિ અને માંગનું વિશ્લેષણ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1 મૂળભૂત આર્થિક સમસ્યાઓ		
2 આર્થિક વિશ્લેષણમાં ધારણાઓનું મહત્ત્વ		
3 વાસ્તદર્શી અને આદર્શલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર		
4 આર્થિક મોડેલ		
5 તુષ્ટિગુણના માપનના સંદર્ભમાં માર્શલનું પ્રદાન.		
એકમ-2 માંગનું વિશ્લેષણ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1 તુષ્ટિગુણના માપનના સંદર્ભમાં હિક્સનું પ્રદાન		
2 અભિવ્યક્ત પસંદગીનો સિદ્ધાંત		
3 માંગના વિશ્લેષણના તાજેતરમાં પરિવર્તનો		
4 માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા		
5 ગ્રાહકનો અધિક સંતોષ (માર્શલ-હિક્સ)		
એકમ-3 ઉત્પાદન અને ખર્ચના સિદ્ધાંત તથા બજાર	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1 ઉત્પાદન વિષયનું સ્વરૂપ		
2 ટૂંકા અને લાંબા ગાળાના ઉત્પાદનના નિયમ		
3 ખર્ચનાં વિષય, ખ્યાલ, આંતરસંબંધો		
4 પૂર્ણ હરીફાઈ		

એકમ-4	કિંમત અને ઉત્પાદન નિર્ધારણ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	ઇજારો		
2	કિંમત ભેદભાવ		
3	પૂર્ણ હરીફાઇ અને ઇજારો- તુલના		

સંદર્ભ :

- (1) મૂલ્યના સિદ્ધાંતો
 - આર. કે. અમીન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ. (ત્રીજી આવૃત્તિ)
- (2) અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો : મૂલ્ય અને વહેંચણી
 - એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.
- (3) મૂલ્યના સિદ્ધાંતો
 - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (4) Ahuja H.L. (2000), Advance Economic Theory, S.Chand and Co., Delhi
- (5) Henderson, J.M. and R.E. Quandt (1980), Micro Economic Theory: A Mathematical Approach, MacGraw Hill, New Delhi.
- (6) Koutsoyiannis, A. (1990), Modern Microeconomics, MacMillan.
- (7) Prasad, K.N. (1985), Lectures in Micro Economic Theory, Himalaya Publishing Co., Mumbai.
- (8) Samuelson, P.A. and W.D. Nordhaus (1998), Economics, Tata MacGraw Hill, New Delhi.
- (9) Stonier, A.W. and D.C. Hague (1972), A Textbook of Economic Theory, ELBS & Longman Group, London

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર-1) (જૂથ-A)
આધાર વિષય : 2 સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 1
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. અર્થશાસ્ત્રમાં સમગ્રલક્ષી પરિબલોનું વિશ્લેષણ કરવું.
2. આંકડાશાસ્ત્રના ઉપયોગ દ્વારા સમજૂતી મેળવવી.
3. વિવિધ આર્થિક વિભાવનાઓની સમજૂતી આપવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	શિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીય અભિગમો	1 કેડિટ	15 કલાક
1	પ્રશિષ્ટ સિદ્ધાંત		
2	વ્યાજદરનો અર્થ અને નિર્ધારણના સિદ્ધાંતો		
4	સમતુલાલક્ષી અભિગમ		
એકમ-2	કેઇન્સનું અર્થશાસ્ત્ર	1 કેડિટ	15 કલાક
1	કેઇન્સનું વપરાશ વિધેય અને સૂચિતાર્થો		
2	ઉપભોગ વિધેયનું આંકડાકીય પરીક્ષણ		
3	મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા, ગતિવર્ધક		
4	વ્યાજદર અંગેનો કેઇન્સનો અભિગમ		
એકમ-3	પ્રશિષ્ટ અને કેઇન્સના વિચારોનું સાયુજ્ય અને સમગ્રલક્ષી સમતુલા	1 કેડિટ	15 કલાક
1	કેઇન્સીયન અભિગમ - IS - LM મોડેલ		
2	શ્રમબજાર અને પરિવર્તનશીલ કિંમતોમાં IS - LM મોડેલ		
3	વસ્તુ બજાર અને નાણાં બજાર		
4	વિદેશ વ્યાપાર સમતુલા		
એકમ-4	કેઇન્સ બાદના સમગ્રલક્ષી આર્થિક અભિગમો	1 કેડિટ	15 કલાક
1	મિલ્ટન ફ્રેડમેન તથા નામાં પરિમાણનો આર્થિક સિદ્ધાંત		
2	નાણાવાદનો પુનર્જન્મ		
3	જીવનચક્ર અને કાયમી આવકની પરિકલ્પના		

સંદર્ભ :

- (1) આર્થિક સિદ્ધાંતો
 - ડૉ. એમ. એન. રાવલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (2) સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને નાણાંના સિદ્ધાંતો
 - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (3) નાણાકીય સિદ્ધાંત
 - જે. એન. અધ્વર્યુ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (4) નાણાકીય નીતિ
 - એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (5) Ackley, G.(1978), Macroeconomics: Theory and Policy, MacMillan, New York.
- (6) Dornbusch, R. and F.Stanley (1997), Macroeconomics, MacGraw Hill, New York
- (7) Duesenberry, J.S. (1949), Income, Saving and the Theory of Consumer Behaviour, Havard University Press, Harvard.
- (8) Friedman, M. (1956), Studies in the Quantity Theory of Money, The University of Chicago Press, Chicago.
- (9) Jha, R. (1991), Contemporary Macroeconomics Theory and Policy, Wiley Estern Ltd., New Delhi.
- (10) Rakshit, M. (1998), Studies in the Macroeconomics of Developing Countries, Oxfoprd University Press, New Delhi.
- (11) D'Souza, Errol (2008), Macroeconomics, Pearson Education, Delhi.

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર-1) (જૂથ-B)

ફરજિયાત વિષય : 3 અર્થશાસ્ત્રમાં પરિમાણાત્મક પદ્ધતિ - 1
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. આર્થિક સિદ્ધાંતો તથા પ્રશ્નોની સમજણ તથા વિશ્લેષણ માટે વપરાતી ગાણિતીય પદ્ધતિઓથી વિદ્યાર્થીઓને વાકેફ કરવા.
2. માહિતીનાં વિવિધ સ્ત્રોતોની સમજણ પૂરી પાડવી.
3. માહિતીના વિશ્લેષણની સમજૂતી આપવી.
4. માહિતીના અર્થઘટન વિષે ખ્યાલ આપવો.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	ગાણિતીય પદ્ધતિઓ - 1	1 કેડિટ	15 કલાક
1	વિષય તથા તેના પ્રકાર, લક્ષ, અર્થ, નિયમો અને ઉદાહરણ.		
2	વિકલન : અર્થ, નિયમો અને અર્થશાસ્ત્રમાં ઉપયોગ.		
3	આંશિક વિકલનનો અર્થ.		
4	સંકલન અને તેના ઉપયોગો		
એકમ-2	ગાણિતીય પદ્ધતિઓ - 2	1 કેડિટ	15 કલાક
1	નિશ્ચાયક તથા તેના ગુણધર્મો		
2	કેમરનો નિયમ		
3	શ્રેણિકનો અર્થ તથા પ્રકારો		
4	શ્રેણિકના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર તથા વ્યસ્ત શ્રેણિક		
એકમ-3	ગાણિતીય પદ્ધતિઓ - 3	1 કેડિટ	15 કલાક
1	સુરેખ આયોજનનો અર્થ અને ઉપયોગ.		
2	રમતનો સિદ્ધાંત		
3	રમતના સિદ્ધાંતનો ઉપયોગ		
4	રમતનાં ઉદાહરણો		
એકમ-4	અહેવાલલેખન	1 કેડિટ	15 કલાક
1	આર્થિક સંશોધનનાં પગથિયાં		
2	અહેવાલલેખનની પદ્ધતિ		
3	ભારતમાં ગૌણ માહિતીનાં સ્ત્રોત		

સંદર્ભ :

- (1) અર્થશાસ્ત્રની પરિમાણાત્મક પદ્ધતિઓ
- ડૉ. આર. જે. મોદી, શ્રી કે. સી. જોષી, ડૉ. વી. ડી. શાહ, અનડા પ્રકાશન.
- (2) ગાણિતિક અર્થશાસ્ત્ર
- પ્રો. આર. જે. મોદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) અર્થમિતિશાસ્ત્ર
- પ્રો. આર. જે. મોદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (4) અહેવાલલેખન
- ડૉ. વિમલ શાહ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (5) Chiang, A.C. (1974). Fundamental Methods of Mathematical Economics, McGraw Hill
- (6) Monga, G.S. (1972). Mathematics and Statistics for Economists, Vikas Publishing House, New Delhi.
- (7) Yamane, T. (1973). Mathematics for Economists, Prentice Hall, New Delhi.
- (8) Handry, A.T. (1999). Operation Research, Prentice Hall of India, New Delhi.
- (9) Mehta & Madnani (1992). Mathematics for Economists, S. Chand, New Delhi.

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર-1) (જૂથ-B)
ફરજિયાત વિષય : 4 ભારતીય આર્થિક નીતિ - 1
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. ભારતીય અર્થતંત્રનાં વિવિધ પાસાંઓનો પરિચય આપવો.
2. નીતિવિષયક બાબતોને અસર કરતાં સામાજિક, રાજકીય તથા આર્થિક પરિબલો અંગે માહિતી પૂરી પાડવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	ભારતમાં આર્થિક આયોજન	1 કેડિટ	15 કલાક
1	ભારતનાં આયોજનના ઉદ્દેશો, વ્યૂહરચના		
2	સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ (વસ્તી, ગરીબી, આર્થિક અને પ્રાદેશિક અસમાનતા)		
3	ગાંધીવિચાર આધારિત મોડેલ		
4	PURA મોડેલ		
એકમ-2	ભારતમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રની તરાહ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	ઔદ્યોગિક માળખું અને આર્થિક વૃદ્ધિ		
2	જાહેર ઉદ્યોગોના પ્રશ્નો અને મર્યાદાઓ		
3	ભારતમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રની ઉત્પાદકતા તથા માંગ		
4	ઔદ્યોગિક શ્રમના પ્રશ્નો		
5	ઔદ્યોગિક, ખાનગીકરણ અને ઉદારીકરણ, વિનિવેશ (Disinvestment)		
એકમ-3	બેરોજગારી	1 કેડિટ	15 કલાક
1	અર્થ, સ્વરૂપ, કારણો અને ભારતમાં બેરોજગારીનું પ્રમાણ		
2	આયોજન દરમ્યાન બેરોજગારી દૂર કરવા થયેલા પ્રયાસો		
3	1991ની આર્થિક નીતિ અને બેરોજગારી		
એકમ-4	ગરીબી	1 કેડિટ	15 કલાક
1	અર્થ, પ્રકારો, પ્રમાણ, કારણો		
2	સ્વાતંત્ર્ય બાદ ગરીબી દૂર કરવા માટેના રાજ્યના પ્રયાસો		
3	ગરીબી દૂર કરવાની વ્યૂહરચના : ગાંધીવિચારના પરિપ્રેક્ષ્યમાં		

સંદર્ભ :

- (1) ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ
 - પ્રો. બી. એમ. ભટ્ટ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (2) ભારતીય આયોજન
 - પ્રો. બી. એમ. ભટ્ટ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ
 - ડૉ. વી. એ. જોષી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (4) ભારતદર્શન ભાગ-5
 - સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વિદ્યાનગર.
- (5) ભારતીય ઉદ્યોગોનું સંગઠન
 - ડૉ. વી. આર. જોષી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (6) ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્ર
 - પ્રો. હરજીવન સુથાર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (7) Ahluwalia, I.J. and I.M.D. Little (Eds.) (1999), India's Economic Reforms and Development (Essays in Honour of Manmohan Singh), Oxford University Press, New Delhi.
- (8) Brahmananda, P.R. and V.R. Panchmukhi (eds.) (2001), Development Experience in the Indian Economy: Inter –State Perspectives, Bookwell, Delhi.
- (9) Datt, R. (Ed.) (2001), Second Generation Economic Reforms in India, Deep & Deep Publications, New Delhi.
- (10) Joshi, V. and I.M.D. Little (1999), India: Macro Economics and Political Economy, 1964 -1991, Oxford University Press, New Delhi.
- (11) Government of India, Economic Survey, (Annual), Ministry of Finance, New Delhi.
- (12) Sen, R.K. and B. Chatterjee (2001), Indian Economy: Agenda for 21st Century (Essays in Honour of Prof. P.R. Brahmananda), Deep & Deep Publications, New Delhi.

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર - 1) (જૂથ - B)
ફરજિયાત વિષય : 5 આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસના સિદ્ધાંતો
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરવો.
2. આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસ અંગેના અભિગમો તપાસવા.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસ : અર્થ અને અભિગમો		
2	આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસના માપદંડો		
3	આર્થિક વિકાસ માટેની મૂળ શરતો		
4	આર્થિક વૃદ્ધિને અસર કરતાં પરિબલો (મૂડી, શ્રમ, ટેકનોલોજી)		
એકમ-2	આર્થિક વિકાસના શિષ્ટ સિદ્ધાંત	1 કેડિટ	15 કલાક
1	એડમ સ્મિથ, ડેવિડ રિકાર્ડો		
2	થોમસ મલ્થુસ		
3	જે. એસ. મિલ		
4	કાર્લ માર્ક્સ		
5	શુમ્પીટર		
એકમ-3	આર્થિક વૃદ્ધિના મોડેલ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	હેરોડ-ડોમરનું મોડેલ		
2	સમતોલ વિકાસ		
3	અસમતોલ વિકાસ		
4	સોલો-મીડ મોડેલ		
5	રોબિન્સન અને કાલ્ડોર		
એકમ-4	વિકાસના અભિગમો	1 કેડિટ	15 કલાક
1	વૃદ્ધિ અને વિકાસના આર્થિક સિદ્ધાંતો		
2	આવશ્યક ન્યૂનતમ પ્રયાસ		
3	જોરદાર ધક્કાનું મોડેલ		
4	નીચી આવકે સમતુલાની જાળ		
5	દ્વિમુખીપણું		

સંદર્ભ :

- (1) આર્થિક વૃદ્ધિના મોડેલ (બીજી આવૃત્તિ)
 - બકુલ ઘોળકિયા તથા રવીન્દ્ર ઘોળકિયા, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (2) વિકાસશીલ રાષ્ટ્રોનું અર્થશાસ્ત્ર
 - એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) વૃદ્ધિ, વિકાસ અને આયોજનનું અર્થશાસ્ત્ર
 - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (4) Adelman, I. (1961). Theories of Economic Growth and Development, Stanford University Press, Stanford.
- (5) Meir, G.M. (1995). Leading Issues in Economic Development, (6th Edition). Oxford University Press, New Delhi.
- (6) Todaro, M.P. (1996). Economic Development, (6th Edition). Longman, London.
- (7) Chakravarti, S. (1987). Development Planning: The Indian Experience, Clarendon Press, Oxford.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ

વિષય: અર્થશાસ્ત્ર (પારંગત)

સત્ર ૨

ક્રમ	પાઠ્યક્રમનું નામ	ગુણભાર		કેડિટ
		બાહ્ય	આંતરિક	
૬.	એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર -૨	૮૦	૨૦	૪
૭.	સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - ૨	૮૦	૨૦	૪
૮.	અર્થશાસ્ત્રમાં પરિમાણાત્મક પદ્ધતિ - ૨	૮૦	૨૦	૪
૯.	ભારતીય આર્થિક નીતિ - ૨	૮૦	૨૦	૪
૧૦.	વિકસતા દેશોનું અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
	• ઉદ્યોગ			૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર-2) (જૂથ-A)
આધાર વિષય : 6 એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 2
(ક્રેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. બજારમાં મૂલ્ય નિર્ધારણ પ્રક્રિયામાં તાજેતરમાં આવેલાં પરિવર્તન સમજવાં.
2. રાષ્ટ્રીય આવકની વહેંચણીનો અભ્યાસ કરવો.
3. આર્થિક કલ્યાણની વિભાવના સમજવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	કિંમત અને ઉત્પાદન નિર્ધારણ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	ઇજારાયુક્ત હરીફાઈ		
2	અલ્પહસ્તક ઇજારો		
3	બિનજોડાણલક્ષી મોડેલ		
4	જોડાણલક્ષી મોડેલ		
એકમ-2	પેઢીના વૈકલ્પિક સિદ્ધાંત	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	સીમાંત વિશ્લેષણનું મૂલ્યાંકન		
2	બોમલનું મહત્તમ આવકનું મોડેલ		
3	પૂર્ણ ખર્ચ કિંમત સિદ્ધાંત		
4	બેઇન તથા સિલોસ-લેબિનીનું પ્રદાન		
એકમ-3	વહેંચણીનો સિદ્ધાંત	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	સીમાંત ઉત્પાદકતાનો નિયમ - યુલર પ્રમેય		
2	ટેકનિકલ વિકાસ અને સાધન જ્ઞાનો		
3	ભાડાના સિદ્ધાંત		
4	નફાના સિદ્ધાંત		
5	વહેંચણીનો સમગ્રલક્ષી સિદ્ધાંત (રિકાર્ડો, કાલ્ડોર, કેલેસ્કી)		
એકમ-4	કલ્યાણલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	પેરેટોની ઇષ્ટ કલ્યાણની શરતો		
2	સામાજિક કલ્યાણ વિષેય		
3	હિક્સ-કાલ્ડોરનો વળતરનો સિદ્ધાંત, દ્વિતીય શ્રેષ્ઠ, એરોનું પ્રમેય		
4	સામાન્ય સમતુલાનો અભિગમ		

સંદર્ભ :

- (1) મૂલ્યના સિદ્ધાંતો
- શ્રી આર. કે. અમીન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ (ત્રીજી આવૃત્તિ)
- (2) અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો : મૂલ્ય અને વહેંચણી
- શ્રી એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) મૂલ્યના સિદ્ધાંતો
- પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (4) Ahuja H.L. (2000), Advance Economic Theory, S.Chand and Co., Delhi
- (5) Henderson, J.M. and R.E. Quandt (1980), Micro Economic Theory: A Mathematical Approach, MacGraw Hill, New Delhi.
- (6) Koutsoyiannis, A. (1990), Modern Microeconomics, MacMillan.
- (7) Prasad, K.N. (1985), Lectures in Micro Economic Theory, Himalaya Publishing Co., Mumbai.
- (8) Samuelson, P.A. and W.D. Nordhaus (1998), Economics, Tata MacGraw Hill, New Delhi.
- (9) Stonier, A.W. and D.C. Hague (1972), A Textbook of Economic Theory, ELBS & Longman Group, London

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર-2) (જૂથ-A)
આધાર વિષય : 7 સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર - 2
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. અર્થશાસ્ત્રમાં સમગ્રલક્ષી પરિબલોનું વિશ્લેષણ કરવું.
2. આંકડાશાસ્ત્રના ઉપયોગ દ્વારા સમજૂતી મેળવવી.
3. વિવિધ આર્થિક વિભાવનાઓની સમજૂતી આપવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	નાણું	1 કેડિટ	15 કલાક
૧.	નાણાંનો ઉદભવ અને કાર્યો		
૨.	નાણાંનો પુરવઠો અને નાણાંની માંગ		
૩.	નાણાંનું મૂલ્ય અને નાણાંની તટસ્થતા		
૪.	નાણાંના પુરવઠાનાં વિવિધ ઘટકો અને ભારતીય રિઝર્વ બેંક દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી નાણાંની વિભાવના		
એકમ-2	ભારતમાં ખાધપુરવણી	1 કેડિટ	15 કલાક
૧.	ખાધપુરવણીની વિવિધ વિભાવનાઓ		
૨.	ખાધપુરવણી, કુગાવો અને વિકાસ-પ્રો શિનોયનું મંતવ્ય		
૩.	ફિલિપ્સ રેખા અને વિકલ્પવિનિમય		
૪.	ભારતમાં ખાધપુરવણીના બોધપાઠ		
એકમ-3	ભારતમાં કુગાવાની સમસ્યા	1 કેડિટ	15 કલાક
૧.	કુગાવો- વિવિધ સમજૂતીઓ		
૨.	કુગાવાના પ્રકારો		
૩.	કુગાવો ઉદભવનાં વિવિધ કારણો		
૪.	કુગાવો નિવારણ માટેની વિવિધ નીતિઓનું વિશ્લેષણ		
એકમ-4	વેપાર ચક્ર	1 કેડિટ	15 કલાક
૧.	વેપાર ચક્રની વિવિધ સમજૂતીઓ		
૨.	વિકાસ પ્રક્રિયા અને બેરોજગારી અંગેના ભારતીય અર્થતંત્રના અનુભવો		
૩.	ઉદારીકરણ, વૈશ્વિકીકરણ અને ખાનગીકરણની નીતિઓ અને તેની અસરો		
૪.	વર્તમાન આર્થિક પ્રવાહોનું વિશ્લેષણ		

સંદર્ભ :

- (1) ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ
- પ્રો. બી. એમ. ભટ્ટ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (2) ભારતીય આયોજન
- પ્રો. બી. એમ. ભટ્ટ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ
- ડૉ. વી. એ. જોષી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (4) સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને નાણાંના સિક્કાંતો
- પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (5) નાણાકીય સિક્કાંત
- જે. એન. અધ્વર્યુ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (6) નાણાકીય નીતિ
- એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (7) Ackley, G.(1978), Macroeconomics: Theory and Policy, MacMillan, New York.
- (8) Datt, R. (Ed.) (2001), Second Generation Economic Reforms in India, Deep & Deep Publications, New Delhi.
- (9) Joshi, V. and I.M.D. Little (1999), India: Macro Economics and Political Economy, 1964 -1991, Oxford University Press, New Delhi.

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર - 2) (જૂથ - B)
ફરજિયાત વિષય - 8 : અર્થશાસ્ત્રમાં પરિમાણાત્મક પદ્ધતિ-2
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. સાંખ્યકીય માહિતીનું વિશ્લેષણ સમજાવવું.
2. માહિતીનાં એકત્રીકરણની પદ્ધતિ સમજાવવી.
3. માહિતીનું અર્થઘટન શીખવવું તથા આંકડાશાસ્ત્રીય ખ્યાલો સમજાવવા.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	આંકડાશાસ્ત્રની પદ્ધતિ - 1	1 કેડિટ	15 કલાક
1	સહસંબંધનો અર્થ અને પ્રકાર		
2	કાર્લ પિયર્સન અને સ્પીયરમેનનો સહસંબંધાંક		
3	નિયત સંબંધ, નિયત સંબંધ રેખાઓ, નિયત સંબંધ સમીકરણો		
4	ન્યૂનતમ વર્ગ આગણન પદ્ધતિ		
5	નિયત સંબંધના ઉપયોગ		
એકમ-2	આંકડાશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ - 2	1 કેડિટ	15 કલાક
1	સંભાવનાનો પ્રાથમિક ખ્યાલ		
2	દ્વિપટી, પોઇસાં અને પ્રમાણ્ય વિતરણના અર્થ તથા લક્ષણો		
3	નિદર્શન પદ્ધતિ		
4	સાંપ્રત્યક્ષતા પરીક્ષણ - t, F અને X^2 પરીક્ષણ		
એકમ-3	આંકડાશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ - 3	1 કેડિટ	15 કલાક
1	સૂચકઆંકનો અર્થ, રચના.		
2	સૂચકઆંકના પ્રકારો તથા ઉપયોગ		
3	જીવનનિર્વાહ ખર્ચનો સૂચકઆંક		
4	ફિશરનો આદર્શ સૂચકઆંક		
એકમ-4	આંકડાશાસ્ત્રીય પદ્ધતિ - 4	1 કેડિટ	15 કલાક
1	સામયિક શ્રેણીનો ખ્યાલ તથા ઘટકો		
2	સામયિક શ્રેણીની રચના તથા ઉપયોગ		
3	વલણનો અર્થ		
4	વલણ શોધવાની પદ્ધતિઓ		

સંદર્ભ :

- (1) અર્થશાસ્ત્રની પરિમાણાત્મક પદ્ધતિઓ
- ડૉ. આર. જે. મોદી, શ્રી કે. સી. જોષી, ડૉ. વી. ડી. શાહ, અનડા પ્રકાશન.
- (2) ગાણિતિક અર્થશાસ્ત્ર
- પ્રો. આર. જે. મોદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) અર્થમિતિશાસ્ત્ર
- પ્રો. આર. જે. મોદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (4) અહેવાલલેખન
- ડૉ. વિમલ શાહ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (5) Chiang, A.C. (1974). Fundamental Methods of Mathematical Economics, McGraw Hill
- (6) Monga, G.S. (1972). Mathematics and Statistics for Economists, Vikas Publishing House, New Delhi.
- (7) Yamane, T. (1973). Mathematics for Economists, Prentice Hall, New Delhi.
- (8) Handry, A.T. (1999). Operation Research, Prentice Hall of India, New Delhi.
- (9) Mehta & Madnani (1992). Mathematics for Economists, S. Chand, New Delhi.

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર - 2) (જૂથ - B)
ફરજિયાત વિષય - 9 : ભારતીય આર્થિક નીતિ - 2
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. ભારતીય અર્થતંત્રનાં વિવિધ પાસાંઓનો અભ્યાસ કરવો.
2. નીતિવિષયક બાબતોને અસર કરતાં સામાજિક, રાજકીય અને આર્થિક પરિબલો જાણવા.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	આર્થિક વિકાસ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	વિકાસનો અર્થ		
2	વિકાસના માપદંડો		
3	રાજ્ય, બજાર તથા અન્ય સંસ્થાઓનો વિકાસમાં ફાળો		
4	જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાનો આંક, માનવવિકાસ આંકના વિવિધ ખ્યાલો (ભારતના સંદર્ભમાં)		
એકમ-2	વસતી, ગરીબી તથા અસમાનતા	1 કેડિટ	15 કલાક
1	ભારતની વસતીવિષયક લાક્ષણિકતાઓ		
2	ગ્રામીણ શહેરી સ્થળાંતર		
3	શહેરીકરણ		
4	ગરીબી તથા અસમાનતા		
એકમ-3	ભારતમાં આંતરમાળખું	1 કેડિટ	15 કલાક
1	જમીન, જળ અને ઊર્જાનો ઉપયોગ		
2	બેંકિંગ અને અન્ય આંતરમાળખાકીય સેવા		
3	શિક્ષણ અને આરોગ્ય		
4	આંતરમાળખાકીય વિકાસ માટેનાં નાણાં ફાળવણીના પ્રશ્નો તથા નીતિઓ		
એકમ-4	ભારતમાં નાણાકીય નીતિ તથા રાજકોષીય નીતિ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	રાજકોષીય અને નાણાકીય નીતિના ઉદ્દેશો, સાધનો		
2	૧૯૯૧ની નીતિના સંદર્ભમાં રાજકોષીય અને નાણાકીય નીતિમાં પરિવર્તન		
3	વસ્તુ અને સેવા પરના વેરા (GST) અને મૂલ્યવર્ધિત વેરો (VAT)		

સંદર્ભ :

- (1) ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ
- પ્રો. બી. એમ. ભટ્ટ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (2) ભારતીય આયોજન
- પ્રો. બી. એમ. ભટ્ટ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ
- ડૉ. વી. એ. જોષી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (4) ભારત દર્શન ભાગ-5
- સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વિદ્યાનગર.
- (5) ભારતના આર્થિક વિકાસની સમસ્યાઓ
- પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (6) Ahluwalia, I.J. and I.M.D. Little (Eds.) (1999), India's Economic Reforms and Development (Essays in Honour of Manmohan Singh), Oxford University Press, New Delhi.
- (7) Brahmananda, P.R. and V.R. Panchmukhi (eds.) (2001), Development Experience in the Indian Economy: Inter –State Perspectives, Bookwell, Delhi.
- (8) Datt, R. (Ed.) (2001), Second Generation Economic Reforms in India, Deep & Deep Publications, New Delhi.
- (9) Joshi, V. and I.M.D. Little (1999), India: Macro Economics and Political Economy, 1964 -1991, Oxford University Press, New Delhi.
- (10) Government of India, Economic Survey, (Annual), Ministry of Finance, New Delhi
- (11) Sen, R.K. and B. Chatterjee (2001), Indian Economy: Agenda for 21st Century (Essays in Honour of Prof. P.R. Brahmananda), Deep & Deep Publications, New Delhi.

પારંગત (એમ.એ.) (સત્ર - 2) (જૂથ - B)
ફરજિયાત વિષય - 10 : વિકસતા દેશોનું અર્થશાસ્ત્ર
(સત્ર-2), (કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ -

1. વિકસિત અને વિકસતા દેશો વચ્ચેની વિભાવના સ્પષ્ટ કરવી.
2. વિકાસ સામેના અવરોધો જાણવા.
3. વિકાસશીલ દેશ તરીકે ભારતના પ્રશ્નો જાણવા.
4. સ્વાતંત્ર્ય બાદ ભારતની વિકાસ નીતિ તપાસવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	વિકસતા દેશોની સમસ્યાઓ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓનું વિશ્લેષણ		
2	વસતિ સંક્રમણનો સિદ્ધાંત અને ભારતના અનુભવો		
3	ગરીબી અંગેની વિભાવનાઓ		
4	આયોજન દરમિયાન ગરીબીનું પ્રમાણ અને ગરીબી નિવારણના કાર્યક્રમો		
5	ભારતમાં બેરોજગારીની સમસ્યા અને સ્વરૂપ		
એકમ-2	વિકસતા દેશો અને વિકાસપથનું વિશ્લેષણ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	ભારતીય આર્થિક વિકાસપથનું વિશ્લેષણ		
2	આર્થિક વિકાસમાં કૃષિક્ષેત્રની ભૂમિકા		
3	વિકસતા દેશોના ઉદ્યોગીકરણની તરાહ અને તર્કાધાર		
4	નાના વિરુદ્ધ મોટા ઉદ્યોગો તેમજ કૃષિ તથા ઉદ્યોગ વચ્ચેની વ્યાપાર શરતો		
5	આંતરમાળખું તથા તેનું મહત્ત્વ		
એકમ-3	વિકસતા દેશોમાં સમગ્રલક્ષી આર્થિક નીતિઓ તથા વિકાસ	1 કેડિટ	15 કલાક
1	વિકસતા દેશોમાં નાણાકીય તથા રાજકોશીય નીતિઓની ભૂમિકા.		
2	બાહ્ય સાધનો		
3	પ્રત્યક્ષ વિદેશી મૂડીરોકાણ		
4	સહાય વિરુદ્ધ વ્યાપાર		
5	વિકસતા દેશોમાં બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ		
એકમ-4	સ્વાતંત્ર્ય બાદ ભારતીય અર્થતંત્રમાં વિકાસના વિવિધ કાર્યક્રમોનું મૂલ્યાંકન : ગાંધીવિચારના પરિપ્રેક્ષ્યમાં	1 કેડિટ	15 કલાક

સંદર્ભ :

- (1) વિકાસશીલ રાષ્ટ્રોનું અર્થશાસ્ત્ર
- એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (2) વૃદ્ધિ, વિકાસ અને આયોજનનું અર્થશાસ્ત્ર
- પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (3) Indian Economy : Ruddra Datt and K. P. M. Sundharam. S. Chand Publication.
- પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (4) Adelman, I. (1961). Theories of Economic Growth and Development, Stanford University Press, Stanford.
- (5) Meir, G.M. (1995). Leading Issues in Economic Development, (6th Edition). Oxford University Press, New Delhi.
- (6) Todaro, M.P. (1996). Economic Development, (6th Edition). Longman, London.
- (7) Chakravarti, S. (1987). Development Planning: The Indian Experience, Clarendon Press, Oxford.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ

વિષય : અર્થશાસ્ત્ર (પારંગત)

સત્ર ૩

ક્રમ	પાઠ્યક્રમનું નામ	ગુણભાર		ક્રેડિટ
		બાહ્ય	આંતરિક	
૧૧.	આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંત	૮૦	૨૦	૪
૧૨.	પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
૧૩.	ગ્રામ અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો—1	૮૦	૨૦	૪
૧૪.	જાહેર અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
૧૫.	આર્થિક વિચારોનો ઇતિહાસ	૮૦	૨૦	૪
૧૫.	સ્વાસ્થ્યનું અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
	• ઉદ્યોગ			૨
	• પદયાત્રા			૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-૩)

જૂથ -બી, ફરજિયાત વિષય - 11 : આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંત
(ક્રેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. રાષ્ટ્ર-રાષ્ટ્ર વચ્ચેના આર્થિક વ્યવહારોની સમજૂતી આપવી.
2. આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના ઉદભવ તથા લાભ-ગેરલાભની ચર્ચા કરવી.
3. પ્રવર્તમાન વૈશ્વિક આર્થિક પ્રશ્નો વિષે જાણકારી મેળવવી.
4. વર્તમાન સમયના આર્થિક પડકારોના ઉકેલનો ખ્યાલ આપવો.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના સિદ્ધાંત તથા લાભનું માપન	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારનો અર્થ 2. રિકાર્ડોનો તુલનાત્મક ખર્ચનો સિદ્ધાંત 3. હેબરલરનો વૈકલ્પિક ખર્ચનો સિદ્ધાંત 4. હેક્સર - ઓફલીનનો સિદ્ધાંત 		
એકમ - 2	આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના લાભનું માપન તથા આર્થિક સહકાર	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના નિરપેક્ષ લાભ 2. સાપેક્ષ લાભ 3. આર્થિક વૃદ્ધિના ચાલકબળ તરીકે વ્યાપાર 4. જકાત મંડળની અસરો 		
એકમ - 3	લેણદેણની તુલા	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. લેણદેણની તુલાનો અર્થ તથા ખાતાઓ 2. લેણદેણની તુલાની સમતુલા 3. લેણદેણની તુલાની અસમતુલા 4. અસમતુલા દૂર કરવાના ઉપાયો 		

એકમ - 4	વિનિમય દર નિર્ધારણ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1.	વિનિમય દરનો અર્થ		
2.	સમખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત		
3.	સ્થિર વિનિમય દર		
4.	પરિવર્તનશીલ વિનિમય દર		

સંદર્ભ :

- (1) (૧) આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્ર
 - પ્રો. ડી. ટી. લાકડાવાળા, પ્રો. રમેશ બી. શાહ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (૨) આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્ર
 - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (૩) આર્થિક સિદ્ધાંતો
 - ડૉ. એમ. એન. રાવલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (૪) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના નાણાકીય પાસાં
 - પ્રો. એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (૫) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર નીતિ
 - પ્રો. એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (6) Bhagwati, J. (Ed.) (1981), International Trade, selected Readings, C UP, Massachusetts
- (7) Bhagwati, J.(Ed.)(1981), International Trade : Selected Readings, Cambridge University Press, Massachusetts
- (8) Salvatore, D. (1997), International Economics, The Macmillan Press Ltd. London
- (9) Kenen, P.B. (1994), The International Economy, Cambridge Univ. Press, London.

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-૩) જૂથ -બી,
ફરજિયાત વિષય - 12 : પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્રનો પરિપ્રેક્ષ્ય સમજવા.
2. બજારની નિષ્ફળતાનાં કારણો જાણવા.
3. પર્યાવરણીય નીતિનાં ઘટકોની સમજણ મેળવવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. અર્થ, કાર્યક્ષેત્ર 2. પર્યાવરણ અને અર્થશાસ્ત્ર વચ્ચેના આંતરસંબંધો 3. પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર અને કુદરતી સંસાધનોનું અર્થશાસ્ત્ર 4. પર્યાવરણનો ગાંધીવિચારનો પરિપ્રેક્ષ્ય 		
એકમ - 2	બજારની નિષ્ફળતા	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. અપૂર્ણ બજાર 2. બાહ્ય અસર 3. જાહેર વસ્તુ અને બિનહરીફાઈ 4. સામુદાયિક સંસાધન અને બિનવંચિતતા 5. એકાધિક સમતુલા 6. માહિતીની વિષમરૂપતા 		
એકમ - 3	પર્યાવરણીય નીતિ	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. પર્યાવરણીય નીતિ - અર્થ - માપદંડ - વ્યવહારુ શરતો. 2. વિકેન્દ્રીત નીતિ - જવાબદારીનો કાયદો 3. કેન્દ્રિત નીતિ - આદેશ અને અંકુશની નીતિ 4. ભારતીય પર્યાવરણીય નીતિ 		
એકમ - 4	પર્યાવરણીય નીતિ અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓ	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. જથ્થા માપબંધી - વેચાણપાત્ર પ્રદૂષણ પરવાના 2. કિંમત માપબંધી - પીગુનો કર તથા સબસીડી 3. વૈશ્વિક સમસ્યાઓ, સમજૂતીઓ અને ચળવળો 		

સંદર્ભ :

- (1) (૧) પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર : એક પરિચય
- સુદર્શન આયંગર અને નિમિષા શુક્લ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
- (૨) માધુકરી અંક
- (4) પર્યાવરણીય સાથી (સં) રમેશ સાવલિયા
- પર્યાવરણ શિક્ષણ કેન્દ્ર, અમદાવાદ.
- (5) Hanley, N., J. F. Shogeren and B. White (1997), Environmental Economics in Theory and Practice, Macmillan.
- (6) Field, Berry and Martha Field. (2002). Environmental Economics: An Introduction. Tata McGraw Hill
- (7) Sankar, U. (Ed) (2001), Environmental Economics Oxford University Press, New Delhi
- (8) Fisher, A. C. (1981), Resource and Environmental Economics, Cambridge University Press, Cambridge.
- (9) Rangrajan. M. (2007) Environmental Issues in India: A Reader. Pearson Education
- (10) Kumar Pushpam (Ed.) (2005) Economics of Environment and Development. Ane Books
- (11) Markandya, Anil and Julie Richardson (Ed.s) (1997) Environmental Economics. Earthscan
- (12) Murty, M.N.a and Surendra Kumar. (2004) Environmental and Economic Accounting for Industry. Oxford University Press.

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-3) જૂથ - બી
ફરજિયાત વિષય - 13 : ગ્રામ અર્થશાસ્ત્રના સિક્કાંતો-1
(ક્રેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. કૃષિ તથા ગૃહઉદ્યોગોના મહત્ત્વના ઘટકો અંગે સવિસ્તૃત જાણકારી મેળવવી.
2. ભારતીય કૃષિ ક્ષેત્રના સંદર્ભમાં પાયાના પ્રશ્નોની સમજૂતી મેળવવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	1. અર્થ - સ્વરૂપ - લક્ષણો		
	2. કૃષિ ઉત્પાદન વિધેય - સાધન પેદાશ વિધેય તથા સાધન-સાધન વિધેય		
	3. ભારતમાં કૃષિ ઉત્પાદન તથા ઉત્પાદકતા		
	4. ફાર્મ - બજેટિંગ તથા વ્યવસ્થાપન		
	5. કૃષિ શ્રમબજાર - કૃષિ શ્રમની સમસ્યાઓ તથા ભારતનું કૃષિ શ્રમબજાર		
એકમ - 2	કૃષિ સુધારા તથા કૃષિ રૂપાંતર	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	1. જમીન ધારણમાં અસમતા - કૃષિ પદ્ધતિઓ (ખેડૂત, મૂડીવાદી, સમૂહ તથા રાજ્ય કૃષિ)		
	2. ભારતમાં જમીન તથા તેની અસરકારકતા		
	3. કૃષિ રૂપાંતર : અર્થ, મહત્ત્વ, ટેકનોલોજીની કૃષિ રૂપાંતરમાં ભૂમિકા		
	4. હરિયાણી ક્રાંતિની અસરકારકતા		
	5. જૈવિક (સજીવ) કૃષિ		
એકમ - 3	કૃષિ બજાર અને કિંમત નીતિ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	1. કૃષિ બજાર તથા બજારની કાર્યક્ષમતા - બજારનાં કાર્યો તથા અર્થ, બજાર માળખામાં અપૂર્ણતાઓ		
	2. નિયંત્રિત બજારો - કૃષિ કિંમતના સંદર્ભમાં કોબવેબ પ્રમેય		
	3. કૃષિ બજારનાં સંદર્ભમાં નીતિ : વખારો, કિંમતો, કૃષિ કર તથા કૃષિ પાક વિમો		
	4. ભારતની કૃષિ ભાવ નીતિ, જાહેર વિતરણ વ્યવસ્થા અને અન્ન સુરક્ષા		

એકમ - 4	ગૃહઉદ્યોગ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	1. અર્થ, પ્રકાર, સ્વરૂપ		
	2. ગૃહઉદ્યોગના પ્રોત્સાહનની આર્થિક દલીલો		
	3. ભારતના પ્રમુખ ગૃહઉદ્યોગો		
	4. ભારતના ગૃહઉદ્યોગો માટેની નીતિ અને તેની અસરકારકતા		
	5. વર્તમાન સમયમાં ગૃહઉદ્યોગો સમક્ષના પડકારો		

સંદર્ભ :

- (1) કૃષિ અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો
 - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (2) કૃષિ અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો અને વ્યવસ્થા
 - ડૉ. આર. એસ. મહેતા, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) ભારતનું કૃષિક્ષેત્ર : વિકાસ અને પડકારો
 - ડૉ. ભાસ્કર હ. જોષી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (4) ભારતની આર્થિક સમસ્યાઓ ભાગ-1
 - ડૉ. વી. એચ. જોષી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (5) ભારતમાં કૃષિ અર્થતંત્ર
 - ડૉ. તારા શુક્લ, પરિચય પ્રકાશન, મુંબઈ.
- (6) કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર
 - પ્રો. રતિલાલ જે. પટેલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (7) Gulati and Kelly (1999). Trade Liberalisation and Indian Agriculture, Oxford Univ. Press, New Delhi.
- (8) R.B.I. (1989). Report of the Agricultural Credit Review Committee, Reserve Bank of India, Bombay.
- (9) Subbarao, K. and De Janvry (1986). Agricultural Price Policy and Income Distribution in India, O.U.P., N. Delhi.
- (10) Reserve Bank of India, Report on Currency and Finance (Annual). Mumbai.

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-૩)
જૂથ - બી, ફરજિયાત વિષય - ૧૪ : જાહેર અર્થશાસ્ત્ર
(કેડિટ - ૪, કલાક - ૬૦, ગુણ ૧૦૦)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

૧. રાજ્યની ભૂમિકા તથા કાર્યોમાં સમાંતરે આવેલાં પરિવર્તનો જાણવાં.
૨. કલ્યાણલક્ષી રાજ્યની વિભાવના સ્પષ્ટ કરવી.
૩. રાજકોષીય નીતિ અંતર્ગત રાજ્યની આર્થિક-ગતિવિધિ તપાસવી.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - ૧	કલ્યાણલક્ષી રાજ્યની ભૂમિકા	૧ કેડિટ	૧૫ કલાક
	૧. જાહેર અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર		
	૨. આર્થિક આયોજન તથા વિકાસના એજન્ટ તરીકે રાજ્યની ભૂમિકા		
	૩. મિશ્ર અર્થતંત્રમાં જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્ર તેમજ ૧૯૯૧ની નીતિની અસરો		
	૪. જાહેર વસ્તુ, ખાનગી વસ્તુ, મૂલ્યક વસ્તુઓ, બજારની નિષ્ફળતા		
	૫. સમવાયી નાણાતંત્રના સિદ્ધાંતો તેમજ નાણાંપંચો		
એકમ - ૨	જાહેર પસંદગી	૧ કેડિટ	૧૫ કલાક
	૧. જાહેર અને ખાનગી ક્ષેત્રમાં સંસાધનોની ફાળવણી અને સામાજિક સમતુલા		
	૨. લોકશાહી વ્યવસ્થામાં જાહેર પસંદગીની મર્યાદાઓ		
	૩. મતદાન પદ્ધતિ		
	૪. એરોનું અશક્યતા પ્રમેય		
એકમ - ૩	રાજકોષીય નીતિ અને કર	૧ કેડિટ	૧૫ કલાક
	૧. રાજકોષીય નીતિ અર્થ, ઉદ્દેશો, સાધનો		
	૨. અંદાજપત્ર, અંદાજપત્રની વિવિધ ખાધ, અંદાજપત્રમાં સામાજિક કલ્યાણ ખર્ચ		
	૩. ભારતમાં પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ કર, વિકાસમાં કરની ભૂમિકા		
	૪. કરબોજના સિદ્ધાંતો		
	૫. કરસંપાત		

એકમ - 4	જાહેર ખર્ચ અને જાહેર દેવું	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	1. રાજ્યની વધતી પ્રવૃત્તિ અંગેના સિદ્ધાંતો (વેઝ્નર, વાઇઝમેન, પીકોક, સેમ્યુલસન)		
	2. ભારતીય અર્થતંત્રમાં આયોજન દરમ્યાન જાહેર ખર્ચ		
	3. જાહેર દેવાનાં સ્ત્રોતો, મહત્ત્વ, વિકાસમાં ભૂમિકા		
	4. ભારતમાં જાહેર દેવું તેમજ વ્યવસ્થાપન		
	5. જાહેર દેવાના બોજા અંગેની દલીલો		

સંદર્ભ :

- (1) જાહેર વિતવ્યવસ્થાના સિદ્ધાંતો
 - પ્રો. મહેશ પી. ભટ્ટ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (2) જાહેર અર્થવિધાનના સિદ્ધાંતો
 - મૂ. લે. રિચાર્ડ એ. મસગ્રેવ, અનુ. રવિશંકર ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (3) Datt, R. (Ed.)(2001), Second Generation Economic Reforms in India, Deep & Deep Publications, New Delhi.
- (4) Jha, R., (1998), Modern Public Economics, Routledge, London.
- (5) Stiglitz, Joseph. (2000) Economics of the Public Sectors. W.W. Norton and Company, New York
- (6) Bagchi, Amaresh.(Ed.) (2005) Readings in Public Finance. Oxford University Press.

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-૩)
જૂથ -બી, વૈકલ્પિક વિષય - 15 : આર્થિક વિચારોનો ઇતિહાસ
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. આર્થિક વિચારોની ઉત્ક્રાંતિનો સતત પ્રવાહ અભ્યાસ કરવો.
2. વિવિધ આર્થિક વિચારધારાઓનો પરિચય કેળવવો.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	પ્રારંભના તબક્કાથી સીમાંતવાદ	1 કેડિટ	15 કલાક
	1. વાણિજ્યવાદ (Mercantilism) - પ્રકૃતિવાદ (Phasiocracy) 2. શિષ્ટ રાજનૈતિક અર્થતંત્ર - એડમ સ્મિથ - રિકાર્ડો અને માલ્થસ 3. સમાજવાદી આર્થિક સિદ્ધાંતો (સીસમોન્ડી, ઓવન - કાર્લમાર્ક્સ) 4. સીમાંતવાદની ક્રાંતિ (જવેન્સ, વોલરા, મેન્જર)		
એકમ - 2	નવશિષ્ટ રૂઢિવાદથી કેઇન્સ	1 કેડિટ	15 કલાક
	1. નવશિષ્ટ રૂઢિવાદ (ઇંગ્લેન્ડ, અમેરિકા, ઓસ્ટ્રેલિયા અને ઇટાલી) 2. ઉચ્ચતર સિદ્ધાંતનાં વર્ષો (કેઇન્સ, ક્લેસ્કી, શુમ્પીટર) 3. બજારનાં વિવિધ સ્વરૂપોનો સિદ્ધાંત (ચેમ્બરલીન, જ્હોન રોબિન્સન), સામાન્ય આર્થિક સમતુલાનો સિદ્ધાંત (વોલરા, હિક્સ, IS-LM મોડેલ). 4. નવુ કલ્યાણલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર (પેરેટો) - લાન્ગે તથા બર્નરનો નવશિષ્ટ સમાજવાદ. 5. વૈકલ્પિક અભિગમો (એલન યંગ, થોરસ્ટોન, વેબલેન, લીઓન્ટીક)		
એકમ - 3	સમગ્રલક્ષી આર્થિક સિદ્ધાંતો તથા નવશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રની કટોકટી	1 કેડિટ	15 કલાક
	1. સુવર્ણકાળથી માંડી સાથેનો કુગાવો (Stagflation) 2. નવશિષ્ટ સાયુજ્ય (Synthesis) 3. નાણાવાદ - અનુકેઇન્સવાદી અભિગમ - નવું કેઇન્સીયન સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર 4. સામાન્ય સમતુલાનો નવ વોલરા અભિગમ - આર્થિક ન્યાયનાં સિદ્ધાંતો 5. સીમાંતવાદનો વિવાદ - રમતનો સિદ્ધાંત તથા સંસ્થાઓ - ઉત્પાદનના સિદ્ધાંત		

- એકમ - 4** **અર્થશાસ્ત્રમાં તાજેતરના પ્રવાહો** **1 ક્રેડિટ** **15 કલાક**
1. સંસ્થાગત તથા ઉત્ક્રાંતિવાદી સિક્કાંત (કાર્લ પોલન્સી, નિકેલસ જ્યોર્જસ્કુ રોઝાન, આલ્બર્ટ હર્શમેન, રિચાર્ડ ગુડરિન)
 2. સંસ્થાગત અર્થશાસ્ત્રના અભિગમો
 3. ક્રાંતિકારી રાજનૈતિક અર્થતંત્રનાં લક્ષણો

સંદર્ભ :

- (1) Roll, Eric. (1973) A History of Economic Thought. Oxford University Press
- (2) Screpanti Ernesto and Stefano Zamagni. (2006) An Outline of the History of Economic Thought. Oxford University Press
- (3) Lokanathan V. (2007), A History of Economic Thought, S. Chand Company, New Dehli.
- (4) સ્વતંત્રતા - જ્ઞાન અને બજાર
- અનિલ પટેલ (મે - જૂન 2005 થી સપ્ટેમ્બર - ઓક્ટોબર 2006)

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-3)
 વૈકલ્પિક વિષય : 15 - સ્વાસ્થ્યનું અર્થશાસ્ત્ર
 (ક્રેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ-1	સ્વાસ્થ્યનું અર્થશાસ્ત્ર	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	વિષય પ્રવેશ અને કાર્યક્ષેત્ર		
2	સ્વાસ્થ્યના અર્થશાસ્ત્રના વિશ્લેષણની પદ્ધતિ		
3	સ્વાસ્થ્યના અર્થશાસ્ત્રનો અન્ય સમાજવિજ્ઞાનો સાથેનો સંબંધ		
4	સ્વાસ્થ્ય સેવાના પ્રસાર લાભ અને બજારની નિષ્ફળતા		
એકમ-2	સ્વાસ્થ્યની માંગ અને સ્વાસ્થ્યનો પુરવઠો	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	અર્થશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ		
2	નીચા સ્વાસ્થ્યનું વિષયક		
3	સ્વાસ્થ્ય એક મૂલ્યવસ્તુ (Merit good)		
4	સ્વાસ્થ્ય સેવાઓ અને ગરીબીનું વિષયક		
એકમ-3	સ્વાસ્થ્યના ધોરણનું નિર્ધારણ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	સ્વાસ્થ્યના નિર્દેશકો		
2	પરિણામસૂચક નિર્દેશકો અને સ્વાસ્થ્ય સેવાની ઉપલબ્ધિસૂચક નિર્દેશકો		
3	વિકાસના વિવિધ માપદંડમાં સ્વાસ્થ્યના સૂચકો		
4	સ્વાસ્થ્ય સંબંધિત વિવિધ આંતરરાષ્ટ્રીય અને રાષ્ટ્રીય મોજણીના અહેવાલ અધ્યયન		
એકમ-4	ભારતમાં સ્વાસ્થ્યનું ધોરણ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
1	ભારતમાં આયોજનકાળ દરમિયાન વિવિધ સ્વાસ્થ્ય સેવાઓ પાછળના ખર્ચ		
2	આયોજન કાળ દરમિયાન સ્વાસ્થ્ય નિર્દેશકોની પરિસ્થિતિ અને તેની આંતરરાષ્ટ્રીય તુલના		
3	ભારત અને રાજ્ય સરકારની વિવિધ સ્વાસ્થ્ય સેવાઓનું મૂલ્યાંકન		

संदर्भ :

- (1) Benerjee, B 1975. Social, Cultural and Foundation of Health Services Systems of India, Inquiry, Supplement to Vol. XII June.
- (2) Gandhian Institute for Rural Health and Family Planning. 1972. Studies on Mentality in India, Monograph series No. – 5.
- (3) Government of India (1985) National Health Policy, New Delhi
- (4) Zweifel, Peter and Friedrich Breyer. (1992) Health Economics. Springer Verlar GmbH and Company. Oxford University Press. New York
- (5) India Health Report (2003) Oxford University Pres, New Delhi
- (6) Selected Socio-Economic Indicators for India: 1990 CSO
- (7) NHFS various reports

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ

વિષય: અર્થશાસ્ત્ર (પારંગત)

સત્ર ૪

ક્રમ	પાઠ્યક્રમનું નામ	ગુણભાર		કેડિટ
		બાહ્ય	આંતરિક	
૧૬.	આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય વ્યવસ્થા	૮૦	૨૦	૪
૧૭.	કુદરતી સંસાધનોનું અર્થશાસ્ત્ર	૮૦	૨૦	૪
૧૮.	ગ્રામઅર્થશાસ્ત્રના સિક્કાંતો - ૨	૮૦	૨૦	૪
૧૯.	ગાંધીના આર્થિક વિચારો	૮૦	૨૦	૪
૨૦.	સંશોધન પ્રકલ્પ	૮૦	૨૦	૪
	• ઉદ્યોગ			૨

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-4)

જૂથ - બી, ફરજિયાત વિષય - 16 : આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય વ્યવસ્થા
(ક્રેડિટ - 4, કલાક - 60, 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય વ્યવસ્થા વિષે વિદ્યાર્થીઓને વાકેફ કરવા.
2. આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય સંસ્થાઓનો પરિચય કરાવવો.
3. વિદેશ વ્યાપારનીતિની સમજૂતી આપવી.
4. વૈશ્વિક અર્થતંત્રની દિશા અને દશાનો ખ્યાલ આપવો.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય વ્યવસ્થા	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. સુવર્ણઘોરણની ચડતી-પડતી 2. બ્રિટનવુડઝ વ્યવસ્થા 3. આંતરરાષ્ટ્રીય તરલતા 4. મૂડીની હેરફેર 		
એકમ - 2	નાણાકીય સંસ્થાઓ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. વિશ્વબેંક 2. આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં ભંડોળ 3. એશિયન વિકાસ બેંક 4. વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન 		
એકમ - 3	ભારતની વિદેશ વ્યાપાર નીતિ	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. વિદેશ વ્યાપાર નીતિનો અર્થ 2. આયાત નીતિ 3. નિકાસ નીતિ 		
એકમ - 4	વિદેશી દેવું અને વૈશ્વિક અર્થતંત્ર	1 ક્રેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ભારતનું વિદેશી દેવું 2. વૈશ્વિક અર્થતંત્રનો પરિચય 3. વૈશ્વિક અર્થતંત્રના પ્રકારો 4. વૈશ્વિક અર્થતંત્રની દશા 		

સંદર્ભ :

- (1) (૧) આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્ર
 - પ્રો. ડી. ટી. લાકડાવાળા, પ્રો. રમેશ બી. શાહ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (૨) આંતરરાષ્ટ્રીય અર્થશાસ્ત્ર
 - પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
- (૩) આર્થિક સિક્કાંતો
 - ડૉ. એમ. એન. રાવલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (૪) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના નાણાકીય પાસા
 - પ્રો. એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (૫) આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર નીતિ
 - પ્રો. એચ. કે. ત્રિવેદી, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- (6) Bhagwati, J. (Ed.) (1981), International Trade, selected Readings, C UP, Massachusetts
- (7) Bhagwati, J.(Ed.)(1981), International Trade : Selected Readings, Cambridge University Press, Massachusetts
- (8) Salvatore, D. (1997), International Economics, The Macmillan Press Ltd. London
- (9) Kenen, P.B. (1994), The International Economy, Cambridge Univ. Press, London.

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-4)
જૂથ - બી, ફરજિયાત વિષય - 17 : કુદરતી સંસાધનોનું અર્થશાસ્ત્ર
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. કુદરતી સંસાધનોના કદ, દરજ્જા તથા ઉપયોગ અંગે સમજણ મેળવી, વિકાસની વૈકલ્પિક વિભાવના તપાસવી.
2. પર્યાવરણીય મૂલ્ય નિર્ધારણની પદ્ધતિઓનો અભ્યાસ કરવો.
3. ભારતમાં કુદરતી સંસાધનોની સમસ્યાના ઉકેલ માટેના પ્રયત્ન સમજવા.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	કુદરતી સંસાધનોનું વ્યવસ્થાપન	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. સામુદાયિક સંસાધનો : અર્થ, લક્ષણો, મહત્ત્વ 2. સંસાધનની જાળવણી માટેના નિયમો (ઓસ્ટ્રોમ) 3. સંસાધનની સમસ્યાઓના ઓકારસનના વિશ્લેષણનું મોડલ 		
એકમ - 2	પર્યાવરણીય મૂલ્ય નિર્ધારણ - 1	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. મૂલ્ય નિર્ધારણનું મહત્ત્વ 2. મૂલ્ય નિર્ધારણની પદ્ધતિ - આકસ્મિક મૂલ્ય નિર્ધારણ 3. પ્રવાસ ખર્ચ મોડલ, સુખાકારી કિંમત મોડલ 		
એકમ - 3	પર્યાવરણીય મૂલ્ય નિર્ધારણ - 2	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ખર્ચ - લાભ વિશ્લેષણ 2. પર્યાવરણીય પ્રભાવ આકારણી 3. પર્યાવરણીય રૂપરેખા 		
એકમ - 4	સંપોષિત વિકાસ અને કુદરતી સંસાધનની સમસ્યા	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. સંપોષિત વિકાસ-વિભાવના અને માપદંડો 2. પર્યાવરણી, ગરીબી, વસ્તી, વિકાસના આંતરસંબંધ. 3. ભારતની જંગલ નીતિ 		

સંદર્ભ :

- (1) (૧) પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્ર : એક પરિચય
- સુદર્શન આયંગર અને નિમિષા શુક્લ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
- (૨) માધુકરી અંક
- (૩) પર્યાવરણીય અર્થશાસ્ત્રના પાયાના સિદ્ધાંતો
- પ્રો. કે. કે. ખખ્ખર, આદર્શ પ્રિન્ટીંગ-2004.
- (4) સામુદાયિક જમીન સંસાધન : પ્રશ્નો અને વિકાસની સંભાવના
- નિમિષા શુક્લ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
- (5) પર્યાવરણીય સાથી (સં) રમેશ સાવલિયા
- પર્યાવરણ શિક્ષણ કેન્દ્ર, અમદાવાદ.
- (6) Hanley, N., J. F. Shogren and B. White (1997), Environmental Economics in Theory and Practice, Macmillan.
- (7) Field, Berry and Martha Field. (2002). Natural Resource Economics: An Introduction. Tata McGraw Hill
- (8) Sankar, U. (Ed) (2001), Environmental Economics Oxford University Press, New Delhi
- (9) Fisher, A. C. (1981), Resource and Environmental Economics, Cambridge University Press, Cambridge.
- (10) Rangrajan. M. (2007) Environmental Issues in India: A Reader. Pearson Education
- (11) Kumar Pushpam (Ed.) (2005) Economics of Environment and Development. Ane Books
- (12) Singh, Katar. (194) Managing Common Pool Resources: Principles and Case Studies. Oxford University Press
- (13) Markandya, Anil and Julie Richrdson (Ed.s) (1997) Environmental Economics. Earthscan
- (14) Kadekodi, Gopal. (2004) Common Property Resource Management: Reflections on Theory and the Indian Experience. Oxford University Press
- (15) Sunil, ray. (2008) Management of Natural Resources- Institution for Sustainable Development. Academic Foundation (2001) Natural Resource Economics: An Introduction. McGraw Hill

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-4)

જૂથ - બી, ફરજિયાત વિષય - 18 : ગ્રામઅર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો - 2
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. ગ્રામીણ અર્થશાસ્ત્રના પરિપ્રેક્ષ્યમાં બિનકૃષિ ક્ષેત્ર તથા તેના સ્વરૂપને સમજાવવાનો પ્રયત્ન.
2. ગ્રામીણ વિકાસ માટે અનિવાર્ય એવા ગ્રામીણ આંતરમાળખાનો અભ્યાસ.
3. ગ્રામીણ ક્ષેત્રની પાયાની આર્થિક સમસ્યાઓ સમજવી.
4. ગ્રામીણ અર્થતંત્રમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને રાજ્યની ભૂમિકાનો અભ્યાસ કરવો.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	ગ્રામ અર્થશાસ્ત્રનો પરિચય	1 કેડિટ	15 કલાક
	1. અર્થ, સ્વરૂપ, મહત્ત્વ અને લક્ષણો		
	2. કૃષિ સંલગ્ન વ્યવસ્થાઓ (પશુપાલન તથા ડેરી ઉદ્યોગ, જંગલ, મત્સ્ય)નું મહત્ત્વ		
એકમ - 2	બિનકૃષિ ક્ષેત્ર	1 કેડિટ	15 કલાક
	1. અર્થ, મહત્ત્વ		
	2. બિનકૃષિ ક્ષેત્રોમાં રોજગારી, ઉત્પાદકતા, આવક		
	3. ભારતમાં બિનકૃષિ ક્ષેત્રનો વિકાસ તથા સમસ્યાઓ		
	4. રાજ્યની ભૂમિકા		
એકમ - 3	ગ્રામીણ આંતરમાળખું	1 કેડિટ	15 કલાક
	1. સ્વરૂપ		
	2. વાહન વ્યવહાર, સંદેશ વ્યવહાર, બેંકિંગ, વિસ્તરણ સેવાઓ		
	3. ગ્રામીણ વીજળીકરણ.		
	4. ગ્રામીણ સામાજિક આંતરમાળખું : શિક્ષણ તથા આરોગ્ય		
	5. આંતરમાળખાના પ્રશ્નો તથા નીતિ		
એકમ - 4	ગ્રામીણ અર્થતંત્રની પાયાની સમસ્યાઓ અને વિકાસ માટેની વિવિધ યોજનાઓ	1 કેડિટ	15 કલાક
	1. ગરીબી, બેકારી - સ્થળાંતર : સ્વરૂપ, માપન, કારણો અને અસરો		

2. SFDA, MFALA, DPAP, DDP, I&RDP, DWCRA, SYSG, NREGA
મૂલ્યાંકન
3. ગ્રામવિકાસમાં સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓનું યોગદાન - ગ્રામશિલ્પી ભૂમિકા

સંદર્ભ :

- (1) Bhalla G. S. (1994) Economic Liberalization and Indian Agriculture (Ed.)
Institute for Studies in Industrial Development, New Delhi.
- (2) I.Satyasundaram (1999) Rural Development Himalaya Publishing House, New
Delhi
- (3) Katar Singh (1999) Rural Development – Principles, Policies and Management,
Sage Publication, New Delhi.
- (4) Ministry of Rural Area and Employment Programmes for Change, GoI, New
Delhi
- (5) Chada, G.K. and A.N. Sharma (1997). Growth, Employment and Poverty: Change
and Continuity in Rural India, Vikas Publishing House, New Delhi.
- (6) Dantwala, M.L. (1996). Dilemmas of Growth: The Indian Experience, Sage
Publications, New Delhi.
- (7) દેસાઈ, હસમુખ. (2008) સહકારી ડેરી ઉદ્યોગનો અર્થશાસ્ત્રીય અભ્યાસ. ગૂજરાત
વિદ્યાપીઠ.
- (8) દેસાઈ, હસમુખ. (2009) દુગ્ધપર્વ. ગૂર્જર પ્રકાશન. અમદાવાદ.

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-4)
જૂથ - બી, ફરજિયાત વિષય - 19 : ગાંધીના આર્થિક વિચારો
(કેડિટ - 4, કલાક - 60, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. વૈકલ્પિક આર્થિક વિભાવના અંગે સમજણ મેળવવી.
2. ગાંધીના આર્થિક વિચારોના વર્તમાન પરિપ્રેક્ષ્યની સમજણ.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1	ગાંધીના આર્થિક વિચારોનું માળખું અને સિદ્ધાંત	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. આધુનિક અર્થશાસ્ત્રની વિભાવના તથા મર્યાદા 2. જાતમહેનત (શરીરશ્રમ) 3. સ્વાવલંબન અને સ્વદેશી - વિભાવના / વર્તમાન સંદર્ભ 4. વાલીપણાનો સિદ્ધાંત - ભૂદાન / ગ્રામદાન મૂલ્યાંકન 5. સંસાધનની વહેંચણીના બિનસરકારી કાર્યક્રમો 		
એકમ - 2	ગાંધીવિચાર આધારિત અર્થતંત્ર અને પડકારો	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. વિકેન્દ્રીત ઉત્પાદન પદ્ધતિ 2. ટેકનોલોજી - યંત્ર મર્યાદા - રોજગારી - આર્થિક સમાનતા 3. ખાદી અને અન્ય ગ્રામ ઉદ્યોગો - વર્તમાન સંદર્ભ 4. વિકાસની વૈકલ્પિક વિભાવના 5. સંપોષિત અર્થતંત્ર 		
એકમ - 3	ગાંધીવિચારના અર્થશાસ્ત્રીઓ	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. જે. સી. કુમારખા 2. જે. કે. મહેતા 3. શ્રીમન્નારાયણ 4. નરહરિ પરીખ 5. વિકલદાસ કોઠારી 		
એકમ - 4	હિન્દ સ્વરાજ	1 કેડિટ	15 કલાક
	<ol style="list-style-type: none"> 1. મૂલ્યાંકન 		

સંદર્ભ :

- (1) ગાંધીવિચાર વિમર્શ
 - આચાર્ય કૃપલાણી, શ્રવણ ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ-1985.
- (2) સંક્ષિપ્ત માનવ અર્થશાસ્ત્ર
 - નરહરિ પરીખ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ-2004
- (3) સંસાધનની વહેંચણી અને વિકાસ માટે ગાંધીવાદી અભિગમ તરીકે ભૂદાન ચળવળ
 - પ્રા. સુદર્શન આયંગર, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, 2008
- (4) હિંદ સ્વરાજ : અહિંસક સંસ્કૃતિની ખોજ
 - રમેશ બી. શાહ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, 2008

પારંગત (એમ.એ.) અભ્યાસક્રમ (સત્ર-4)
જૂથ - બી, ફરજિયાત વિષય - 20 : સંશોધન પ્રકલ્પ
(કેડિટ - 4 + 4, કલાક - 30 + 6, ગુણ 100)

શૈક્ષણિક હેતુઓ

1. ગ્રામવિકાસના કાર્યક્રમ સાથે સંકળાયેલી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાના કોઈ એક કાર્યક્રમનું મૂલ્યાંકન.

સૈદ્ધાંતિક કાર્ય

એકમ - 1

1. વિદ્યાર્થીએ 1 માસનો કેન્દ્રનિવાસ આર્થિક ક્ષેત્રમાં કામ કરતી સ્વૈચ્છિક/સહકારી/સરકારી સંસ્થામાં કરવાનો રહેશે.
2. આ નિવાસ દરમ્યાન તે જે તે વિસ્તારના આર્થિક પ્રશ્નોની તપાસ કરીને આંકડાકીય માહિતી એકત્રિત કરશે.
3. ગ્રંથાલયમાંથી પ્રાપ્ય ગૌણ માહિતી તેમજ તેણે એકત્રિત કરેલી પ્રાથમિક માહિતીના આધારે તેને સંશોધન પ્રકલ્પ રજૂ કરવાનો રહેશે.
4. મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિ -

- સંશોધન પ્રકલ્પ	:	50
- સંશોધન પ્રકલ્પની મૌખિક પરીક્ષા	:	30
- સંસ્થા દ્વારા વિભાગને મોકલાવેલા		
હેવાલ આધારિત આંતરિક મૂલ્યાંકન	:	<u>20</u>
કુલ ગુણ	:	100